

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Інститут модернізації змісту освіти МОНУ
Чернігівський національний технологічний університет
Батумський державний університет імені Шота Руставелі
Господарська академія імені Д. А. Ценова
Лодзький технічний університет

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
ОПОДАТКУВАННЯ, АНАЛІЗ
І АУДИТ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

IV Міжнародна науково-практична конференція

(м. Чернігів, 27 листопада 2018 р.)

Тези доповідей

*з нагоди 25-річчя кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
Чернігівського національного
технологічного університету*

Чернігів 2018

УДК 657.1/.6(063)

Б94

Друкується за рішенням вченої ради Чернігівського національного технологічного університету (протокол № 11 від 26 листопада 2018 р.).

Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 27 листопада 2018 р.). – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – 166 с.

Збірник містить тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку». Висвітлено актуальні питання щодо проблем обліку, оподаткування, аналізу й аудиту в системі управління підприємством, а також розглянуто національний та міжнародний досвід і напрями розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності.

Видання орієнтоване на теоретиків та практиків, науковців, викладачів, аспірантів та студентів, а також зацікавлених в обміні досвідом наукових досліджень щодо проблем обліку, оподаткування, аналізу й аудиту в системі управління підприємством.

Матеріали збірника представлено в авторській редакції. Відповідальність за зміст несуть автори.

ISBN 978-617-7571-31-4

Організаційний комітет:

Голова:

Шкарлет С. М., д-р екон. наук, проф., заслужений діяч науки і техніки України, ректор Чернігівського національного технологічного університету.

Заступники голови:

Мераб Халваші, канд. іст. наук, доцент, ректор Батумського державного університету імені Шота Руставелі;

Іван Марчевскі, д-р наук, доцент, ректор Господарської академії ім. Д. А. Ценова;

Славамір Віак, д-р техн. наук, проф., ректор Лодзького технічного університету;

Маргасова В. Г., д-р екон. наук, проф., заслужений економіст України, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Чернігівського національного технологічного університету.

Члени організаційного комітету:

Акименко О. Ю., канд. екон. наук, доцент, докторант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

Гливенко В. В., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

Гнедіна К. В., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

Гоголь Т. А., д-р екон. наук, доцент, проф. кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

Іванова Л. Б., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

Клименко Т. В., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

Нехай В. А., канд. екон. наук, доцент, докторант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

Сидоренко О. О., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

Сакун О. С., канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту.

Ющенко Н. Л., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту.

УДК 657.1/.6(063)

ISBN 978-617-7571-31-4

© Чернігівський національний технологічний університет, 2018

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

Національний та міжнародний досвід і напрями розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності

Сарапіна О. А., Пінчук Т. А., Кучерявенко І. В. Товарний кредит як економічна категорія та об'єкт обліку.....	6
Бондарчук Н. В. Вартісне вимірювання людського капіталу в обліку.....	8
Гоголь Т. А., Роднев Д. В. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах комунальної форми власності.....	9
Гончаренко О. О. Системний підхід в організації бухгалтерського обліку небанківських фінансово-кредитних установ.....	12
Іванова Л. Б., Хрей А. П. Теоретико-практичні аспекти організації обліку грошового обігу в Україні: лібералізація ведення касових операцій.....	14
Мекшун Л. М. Становлення обліку діяльності промислових підприємств наприкінці ХІХ-початку ХХ ст.....	16
Онищенко В. П., Роднев Д. В. Особливості визнання, оцінки та класифікації в обліку доходів і витрат за міжнародними стандартами.....	17
Федорущенко А. А. Питання організації безготівкових розрахунків в Україні та шляхи їх удосконалення.....	19
Подольняк О. А. Облік готової продукції в системі управління сільськогосподарських підприємств.....	21
Познякевич В. Н., Житкевич Г. Я. Волонтерская деятельность как объект учета.....	22
Сидоренко О. О., Тонкоглас І. В. Класифікація технічних резервів страховика для цілей обліку.....	24
Костенко Д. В. Облікова оцінка кредитів ломбарду.....	26
Яковенко С. Л., Минич Ю. В. Роль бухгалтерського обліку в системі управління підприємством.....	27
Галєєва А. О. Інституціональне забезпечення розвитку бухгалтерського обліку оплати праці в державному секторі України.....	29
Гожуловський С. С. Механізми протидії відмиванню коштів, набутих злочинним шляхом.....	30
Гриньців М. В. Бухгалтерський облік готової продукції та її реалізації: шляхи удосконалення.....	32
Грищенко Е. Н. Гендерна політика в роботі бухгалтера.....	34
Губарєва В. Г., Олійник А. В. Досвід впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі: Україна та зарубіжні країни.....	36
Дзюб В. В. Відмінності понять «амортизація» та «знос».....	37
Каба А. М. Наслідки впровадження нового проекту валютного регулювання в обліку підприємств України.....	39
Канюченко М. В. Особливості оподаткування та обліку податку на додану вартість при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.....	41
Ковальчук Ю. П. Удосконалення обліку видатків виконавчих органів місцевого самоврядування.....	42
Лисак К. В. Критерії віднесення підприємств до малого бізнесу для цілей бухгалтерського обліку.....	44
Максименко М. Л. Шляхи покращення системи обліку дебіторської заборгованості.....	46
Ніколов О. П. Проблемні питання обліку зовнішньоекономічної діяльності.....	48
Рублевська Л. Ю. Порядок проведення та особливості інвентаризації тварин на сільськогосподарських підприємствах.....	49
Черненко Т. С. Значущість фінансових результатів діяльності комерційного банку.....	51

СЕКЦІЯ 2

Обліково-аналітичне забезпечення звітності підприємств як основи для прийняття управлінських рішень на мікро- та макрорівнях

Маргасова В. Г., Труба А. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління запасами підприємства в сучасних умовах господарювання.....	54
Євсєєва О. О. Облік внутрішніх і внутрішньогосподарських розрахунків та їхній вплив на оцінку фінансового стану структурного підрозділу на прикладі залізничного транспорту.....	56

ганічної продукції і підвищення її конкурентоспроможності на ринках збуту, у липні 2018 року було прийнято Закон № 2496- VIII «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції», який буде введено в дію у 2019 році. При цьому у зазначених нормативних актах наведені відмінні трактування змісту органічної продукції та органічного виробництва (табл.).

Таблиця

Законодавче обґрунтування сутності органічної продукції та її виробництва

Закон	Визначення	
Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини [3]	органічна продукція – продукція, отримана в результаті сертифікованого виробництва	виробництво органічної продукції (сировини) – виробнича діяльність фізичних або юридичних осіб (у тому числі з вирощування та переробки), де під час такого виробництва виключається застосування хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих організмів (ГМО), консервантів тощо, та на всіх етапах виробництва (вирощування, переробки) застосовуються методи, принципи та правила, визначені цим Законом для отримання натуральної (екологічно чистої) продукції, а також збереження та відновлення природних ресурсів
Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції [4]	органічна продукція - сільськогосподарська продукція, у тому числі харчові продукти та корми, отримані в результаті органічного виробництва	органічне виробництво – сертифікована діяльність, пов'язана з виробництвом сільськогосподарської продукції (у тому числі всі стадії технологічного процесу, а саме первинне виробництво (включаючи збирання), підготовка, обробка, змішування та пов'язані з цим процедури, наповнення, пакування, переробка, відновлення та інші зміни стану продукції), що провадиться із дотриманням вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

Джерело: [3; 4].

Таким чином, органічна продукція є результатом сільськогосподарського виробництва й частиною сільськогосподарської продукції, яка вироблена відповідно до визначених стандартів органічного виробництва і її якість підтверджена сертифікатом.

Все це зумовлює новий підхід до системи обліку готової продукції сільськогосподарських підприємств із виділенням таких завдань: виокремлення об'єктів обліку готової продукції (у тому числі органічної і традиційної); формування первинних документів (за виокремленими об'єктами); узагальнення даних на рахунках синтетичного та аналітичного обліку; обґрунтування статей фінансової, податкової та статистичної звітності; забезпечення належного контролю за виробництвом, рухом та процесом реалізації продукції.

Список використаних джерел: 1. Подолячук О. А., Захарчук І. С. Готова продукція як об'єкт обліку сільськогосподарських підприємств. *Економіка, фінанси, право*. 2014. № 2. С. 18-22. 2. Касич А., Шара В. Понятійний апарат терміну «готова продукція» як об'єкта бухгалтерського обліку. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка*. 2016. № 11 (188). С. 33-36. 3. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини: Закон України від 3.09.2013 р. № 425-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/425-18>. 4. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Закон України від 10.07.2018 р. № 2496-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19>.

УДК 657

В. Н. Познякевич, канд. екон. наук, доцент, завідуючий кафедрою бухгалтерського учета, аналізу, аудита і статистики

Г. Я. Житкевич, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського учета, аналізу, аудита і статистики

Барановичский государственный университет, г. Барановичи, Республика Беларусь

ВОЛОНТЕРСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАК ОБЪЕКТ УЧЕТА

Ключевые слова: волонтерская деятельность, объект учета.

Постоянное развитие государств, экономик, общества приводит к тому, что появляются новые объекты учета. Таким объектом в настоящее время является волонтерская деятельность, которая обеспечивает важный вклад в обеспечение социальной политики страны и повышение качества жизни людей.

В Республике Беларусь отсутствует система статистического учета волонтерской деятельности. Исследователи в Беларуси отмечают, что численность волонтеров определяют по членству в общественных объединениях волонтеров или по числу участников волонтерских проектов [1, с. 5]. При этом ставится задача формирования централизованной системы учета.

Отдача от добровольцев и добровольческого движения становится наибольшей в тех случаях, когда для этого уже созданы благоприятные условия.

К благоприятным условиям можно отнести наличие национального законодательства о добровольчестве; наличие системы статистического и бухгалтерского учёта, что позволит определять эффективность от добровольческой деятельности.

Примечательно, что впервые в Республике Беларусь, начиная с 2017 года в статистическую отчетность по изучению занятости населения был включен раздел IX «Волонтерская деятельность» [2]. Однако эта отчетность является эпизодической и не носит системный характер. Вместе с тем изучение зарубежного опыта позволяет констатировать, что интерес к волонтерской деятельности и ее статистическому учету проявляется со стороны ученых-статистиков. Так, 10-12 июня 2013 года состоялась Шестидесят первая пленарная сессия Конференции европейских статистиков. На этой конференции были представлены итоги углубленных анализов, проведенных Бюро Конференции европейских статистиков.

Углубленный анализ был представлен в Записке Национального института статистики и географии Мексики. В этой записке были рассмотрены концепции и вопросы измерения, связанные со статистикой политического участия, добровольческой (волонтерской) работы и другой общественной деятельности.

Ознакомление с этими документами позволяет сделать вывод, что европейских статистиков также интересуют вопросы сбора данных для измерения волонтерского труда [3, с. 1].

Большое значение имеет измерение вклада добровольцев в дело развития.

Особое значение имеет разработка и использование методов сбора статистической информации и выявления возможностей их использования для анализа волонтерского движения. Создание системы учета добровольческой деятельности является необходимой мерой, позволяющей осуществить ее анализ с целью разработки государственных управленческих решений для создания благоприятных условий развития волонтерства.

Учитывая все выше сказанное, для Республики Беларусь зарубежный опыт развития волонтерского движения, подходов к его описанию, учету, измерению, анализу и оценке эффективности имеет крайне важное значение.

МОТ предложены следующие основные переменные для описания добровольческой (волонтерской) работы в отношении совместных действий и пожертвований:

- число добровольцев (волонтеров) и число доноров;
- количество часов добровольческой (волонтерской) работы / совместных действий / суммы денежных пожертвований (или денежный эквивалент пожертвований в натуральной форме);
- тип выполненной работы (т. е. занятие) / тип осуществленных совместных действий;
- институциональное оформление выполненной работы / осуществленных совместных действий или пожертвований в случае наличия такового;
- область (отрасль), в которой осуществлялась добровольческая (волонтерская) работа [3, с. 12-13].

Единицей измерения, предложенной МОТ, являются часы работы. В рамках проводимого исследования мы разделяем точку зрения А. В. Трохиной, полагающей, что «полноценное и широкомасштабное использование и развитие данной методики, на наш взгляд, должно быть связано с рассмотрением проблемы волонтерства в контексте экономической теории труда, что позволит квалифицировать волонтерство как особую форму занятости и решать вопросы его институционализации» [4, с. 3].

Что касается Республики Беларусь, то в упоминаемой нами ранее анкете по изучению занятости населения для описания добровольческой (волонтерской) работы предложены следующие вопросы (показатели):

- вид добровольной, неоплачиваемой деятельности;
- примерное количество часов на обследуемой неделе, потраченное на выполнение добровольной, неоплачиваемой работы;
- организация, в интересах которой выполнялась работа, ее тип и вид экономической деятельности.

Как видно, отдельные рекомендации Руководства МОТ учтены в анкете, однако данная анкета содержит ограниченный набор показателей, не носит системный характер и не позволяет дать комплексную оценку волонтерской деятельности с точки зрения ее вклада в экономику страны.

Рассмотренные подходы к учету волонтерской деятельности могут быть учтены при разработке системы показателей для оценки ее эффективности на национальном уровне.

Список использованных источников: 1. Пахомова А. А. Волонтерская деятельность молодежи в Республике Беларусь (социологический анализ): автореф. дис. ... канд. социол. наук: 22.00.01 «Теория, история и методология социологии» / Белорусский государственный университет. Минск, 2014. 23 с. 2. Об утверждении формы государственного статистического наблюдения 4-т (занятость) «Анкета по изучению занятости населения»: Постановление Национального статистического комитета Республики Беларусь от 21 декабря 2011 г. № 334: в ред. постановления Национального статистического комитета Республики Беларусь от 30 авг. 2017 г. № 105. *Нац. реестр правовых актов Республики Беларусь*. 13.02.2012. № 18. 7/1673. 3. Углубленный обзор статистики, политического участия и прочей общественной деятельности, включая добровольческую (волонтерскую) работу. *Европейская экономическая комиссия*. Конференция европейских статистиков. Шестьдесят первая пленарная сессия Женева, 10–12 июня 2013 года. URL: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/2013/10_R_pdf. 4. Трохина А. В. Занятость волонтеров в России: формирование и регулирование: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. Москва, 2012. 29 с.

УДК 657

О. О. Сидоренко, канд. экон. наук, доцент, доцент кафедры бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

І. В. Тонкоглас, магістрант

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕХНІЧНИХ РЕЗЕРВІВ СТРАХОВИКА ДЛЯ ЦІЛЕЙ ОБЛІКУ

Ключові слова: страхові резерви, класифікація, технічні резерви, обов'язкові технічні резерви.

Технічні резерви, як частина страхових резервів, створюється страховиком за рахунок страхових платежів та власних коштів з метою виконання в майбутньому взятих на себе страхових зобов'язань перед страхувальниками та перестраховальниками. Слід зазначити, що від достовірності розрахунку та достатності сформованих технічних резервів залежить платоспроможність, конкурентоздатність, імідж, розмір доходів від розміщення страхових резервів, сума сплаченого податку на прибуток. Отже, питання обліку формування страхових резервів є одним із ключових в обліку страховиків та потребує всебічного дослідження з метою вирішення наявних проблем.

Згідно із Законом України «Про страхування», «страхові резерви утворюються страховиками з метою забезпечення майбутніх виплат страхових сум і страхового відшкодування залежно від видів страхування (перестраховання)» [1], при цьому вони повинні бути достатніми «для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань» [1].

Страхові компанії, які надають послуги страхування інші, ніж страхування життя, зобов'язані формувати технічні резерви, склад яких наведено в розробленій нами класифікації на рисунку, згідно із вимогами: Закону України «Про страхування»; Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.04 № 3104 [2]; Порядку і правил формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13.11.2003 № 123 [3]; Порядку розрахунку резервів незароблених премій, що проводиться за